

МЛАДИ БЪЛГАРСКИ ТАЛАНТИ МУЗИКАТА Е ЕДИН НЕОБЯТЕН ВЪЛШЕБЕН СВЯТ ЗА МАЛКИЯ ЦИГУЛАР ФИЛИП ЗАЙКОВ

За четвърти пореден път сдружение „Възраждане“ организира концертът „Млади български таланти“, който вече традиционно се провежда през юни във Ферстеровата зала в Прага. Едно от първите „музикални“ открития на концертите беше малката цигуларка Гургана Харалампиева, която вече живее в САЩ. Друго голямо откритие на тези музикални вечери е 9-годишният цигулар и пианист Филип Зайков, който омагьосва публиката със своето виртуозно майсторство.

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

Малката детска цигулка, която двегодишният Филип получава на Коледа, става негова любима играчка. Той я прегръща и ѝ се възхищава с онази чиста детска радост, на която ние, възрастните вече не сме способни. Тригодишен, Филип пее в известния пражки хор „Банбини ди Прага“, а малко по-късно и в Киновия детски хор. На четири години покорява чешките телевизионни зрители с песента на Верих *Narodilo se štěně* в предаването *Rozjezdy pro hvězdy*. Журито допуска от явилите се 13 000 кандидата само 50. Звездата на вечерта е Филип Зайков. По препоръка на музикалните драматурзи от предаването той се явява на приеман изпит в Музикалната школа на чешката столица и попада в класа на Магдалена Мицкова. Г-жа Мицкова е един от най-добрите педагози в школата. Тя разпалва

у Филип пламъчето на любовта към класическата музика, постоянно насърчава малкия музикант, вдъхва му самочувствие и го учи на дисциплина. На седемгодишна възраст Филип постъпва в класа по пиано при Петер Топерцер. Музикалният талант Филип наследява от дядо си Христо от Банско, който е самоук акордеонист. Но един човек е винаги до момчето и в най-трудните моменти от живота му. Това е неговата любима майка д-р Екатерина Зайкова. Именно тя насърчава музикалния талант на сина си, завежда го на приеман изпит в музикалната школа и е винаги до него при всичките му концертни изяви. Съдбата надарява детето с голяма дарба, но му изпраща и редица житейски уроци. „Мъжете трябва да играят футбол, а не да свирят на цигулка. Не си губи времето с такива глупости“, казва баща му Ян. Може би, ако не беше станал музикант, Филип ще-

ше да бъде спортист. Той тренира айкидо и е един от най-добрите в училище. Обича да кара ски и да играе голф. В основното училище Brána jazyků учи и френски, но голямата му любов остава музиката. Явяването на конкурси за него е хоби. Той е винаги усмихнат и не се притеснява, защото музиката му носи радост и го прави щастлив. ■

ФИЛИП ЗАЙКОВ е роден в Прага на 25. 9. 1997 г. Тригодишен вече пее в детските хорове „Банбини ди Прага“ и в Киновия детски хор. На четири години печели телевизионното състезание *Rozjezdy pro hvězdy*. На петгодишна възраст започва да свири на цигулка при Магдалена Мицкова, а две години по-късно - и на пиано при Петер Топерцер. През 2005 г.

печели първо място на конкурса на музикалните школи в Прага и в областта и първо място на „Пълзенски цигулки“. През 2006 г. е трети на международния конкурс „Йозеф Музика“ в Нова Пака, Чехия. Следващата година печели първо място на същия конкурс, поощрителна награда на международния Коцианов конкурс първо място на „Пълзенски цигулки“.

„ПИРИН“ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ФОЛКЛОРЕН ФЕСТИВАЛ В СТРАЖНИЦЕ

Стражнице - това е градчето, в което се провежда най-големият и най-старият международен фолклорен фестивали в Чехия. Тази година през последната седмица от месец юни беше неговото 62-ро издание. По време на фестивала населението на града се увеличава три пъти и всички тези хора идват, за да се докоснат до местния фолклор и да видят културата и традициите на страните участнички.

ИВАЙЛО МИХАЙЛОВ

Темата на тазгодишния фестивал беше „Маски“. По време на тържественото откриване чуждестранни състави от Румъния, България, Камерун и Южна Корея представяха обредни костюми и обичаи, повечето от които бяха за плодородие и здраве. България бе представена от групата за автентичен фолклор „Звезда ясногрейница“ от село Елшица, Панагюрско, която показва кукерски танци и различни празници на мегдана по за владаващ и непринуден начин. Кукерите са български карнавални фигури - мъже, предрешени като зверове или типични персонажи (бабата, дядото, царят, бирникът), винаги с маски на главите, често с чанове на пояса и с кожуси с козината навън. По стар обичай в периода

между Месни и Сирни Заговезни (Сирница) те танцуват по улиците, за да изплашат лошите сили и да пропъдят студа, а за плодородие и здраве извършват обредни действия като оран, сеитба и други. Обичаят завършва с общо хоро на мегдана. На всеки две години на фестивала се представят и съставите на различните малцинства живеещи в Чехия със своята музика и танци. Тази година сред тях отново беше и съставът за български народни танци „Пирин“ от гр. Бърно. Това е третото поредно участие на състава, което е показателно за утвърждаването му като един почти професионален и достоен участник на фестивала. През втория ден от фестивала се състоя дефилето по улиците на Стражнице, където всички състави танцуваха и пееха без да губят сили и да усещат умора. Дори

и жаркото слънце не успя да спре танца на най-възрастната 82-годишна баба от ансамбъла „Звезда ясногрейница“ от България. Публиката беше въодушевена, аплодираше ни, хората се усмихваха. Приятната атмосфера бе подсилена от гостоприемните и весели местни жители, които поднасяха студено домашно вино на сгорещените от лятното слънце участници. Дефилето кулминира на сцената на главния площад с кратко представяне на всички участници, където „Пирин“ изигра дунавско хоро.

През последния фестивален ден бе концертът „Домовина“ на съставите на малцинствата живеещи в Чехия. „Пирин“ се представи с две хореографии - „Варненски танц“ и „Дунавски ритми“, постановка на Николай Николов.

Съставът за народни танци „Пирин“ създаде много нови познанства и приятели от различни националности. Надяваме той да продължи да представя България на този прекрасен фестивал, обединяващ в едно голям колорит от различни култури и традиции.

Благодарение на организаторите фестивалът протече изключително гладко и всички, както участници, така и зрители останаха много доволни. Въпреки проливния дъжд в петък вечер, който предшестваше началото на фестивала, празничното веселие и приповдигнатото настроение ни съпровождаха до самия край на фестивала. Така изминаха трите фестивални дни, изпълнени с емоции, песни и танци. В неделя всички си тръгнахме удовлетворени от представянето ни и щастливи от това, че за пореден път успяхме да покажем на хора от различни националности една малка, но красива част от българската култура и традиции. ■

ДОМЪТ НА НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА ПЪРВИЯТ ГОЛЯМ МУЛТИКУЛТУРЕН ЦЕНТЪР В ПРАГА

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

На 21 юни в чешката столица тържествено беше открит Домът на националните малцинства. Уникалният проект, реализиран от кметството на Прага и правителството на Чешката република, има за цел да популяризира традициите на националните малцинства. Домът събра под една стряха българи, гърци, немци, поляци, роми, русини, руснаци, сърби, словаци и унгарци. Всяка народност е представена от няколко сдружения и организации, които активно работят с пражкото кметство и имат своя принос за развитието на мултикултурните връзки в чешката столица.

„Благодарение на този уникален мултикултурен дом столицата от днес няма да бъде само чешки национален център на културата, но и център на културата на националните малцинства», заяви при откриването съветникът по социалните въпроси в кметството на Прага Иржи Янечек.

Домът на националните малцинства (ДНМ) се намира в сърцето на Прага на улица „Воцелова» 3 близо до спирката на метрото „И.П.Павлова“. Идеята за ДНМ става реална след приемането на концепцията на политиката на град Прага по отношение на националните малцинства през 2002 г. За реконструкцията на четириетажната сграда правителството отпусна 20 милиона крони, а кметството на Прага - 33,914 милиона крони. Функционалността на дома обезпечава Пражкия център за социални служби. Директор на дома

е Марцел Становски. ДНМ разполага с канцеларии, концертна и изложбена зала, библиотека, зали за заседания, кафесладкарница. С изграждането на ДНМ на широката общественост ще бъде предоставена възможност да присъства на изложби, концерти, прожекция на филми и представления, които ще популяризират дейността на националните малцинства в Прага. Българското малцинство в дома представят Българската културно-просветна организация с регионалния

клуб в Прага, Българска културно-просветна организация „Св. Св. Кирил и Методий“ и сдружение „Възраждане“. В продължение на шест години сдружение „Възраждане“ развива активна дейност в чешката столица. Организатор е на станалите вече традиционни Дни на българската култура, на концерта Млади български таланти, на неделното училище. Сдружението издава и представителното списание „Българи“. Благодарение на „Възраждане“ чешката и българската общественост в Прага имаха възможност за първи път да се докоснат до изпълненията на големите български музиканти Иво Папазов, Стоян Янкулов, Елица

Тодорова, Петър Ралчев, Георги Янев и да чуят незабравимите песни на „Щурците“. По време на коледните концерти пражката публика преживя звездни мигове с изпълненията на нашите оперни певци Анна Иванова-Тодорова, Пламен Прокопиев, Валентина Чавдарова, Кирил Манолов. Сдружение „Възраждане“ беше единствената българска органи-

зация в Чехия, която прояви активна гражданска позиция и организира две акции в защита на осъдените в Либия български медицински сестри - протест пред Либийското посолство, съвместно с „Амнести интернешънъл“ и молебен в православната църква „Св. св. Кирил и Методий“.

Макар и официално регистрирано в Министерството на вътрешните работи на Чешката република в сградата на улица „Америцка“ 28, собственост на Българската държава, до откриването на ДНМ сдружение „Възраждане“ нямаше собствено помещение. И това, че най-последно имаме покрив над главата си, дължим на пражкото кметство, на което искрено благодарим. ■

Пишете ни на адрес:
o.s. Vazrazhdane
Vocelova 3
120 00 Praha 2 - Vinohrady
email: balgari@atlas.cz

ОФИЦИАЛНО ПОСЕЩЕНИЕ НА ИВАЙЛО КАЛФИН В ПРАГА

Министърът на външните работи Ивайло Карфин беше на официално посещение в Прага в края на юни. С премиера на Чехия Мирек Тополанек той обсъди планове на САЩ за изграждане на елементи от противоракетния щитв Европа и въпроси на енергетиката. Дватама дипломати изразиха задоволство от успешно приключилата форум на Европейския съюз. Министър Калфин отправи към чешкия премиер покана от името на Сергей Станишев за официал-

но посещение в България през ноември 2007 г. Ивайло Калфин се срещна и с министъра на външните работи на Чехия Карел Шварценберг, с когото обсъди въпроси на двустранното и международното сътрудничество. След срещата двамата министри дадоха пресконференция. Посещението на министър Калфин завърши с коктейл в българското посолство, на който присъстваха избрани представители от българското малцинство в Чехия. ■

ДОКУМЕНТАЛНА ИЗЛОЖБА, ПОСВЕТЕНА НА АНТОНИН НОВАК

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

През юни в новоткрития културно-образователен център в пражкия квартал Винорж бе открита изложба, посветена на Антонин Новак - съзателят на Морската градина във Варна. Изложбата бе осъществена от Дружеството за българо-чешко и словашко приятелство - Варна и от доц. Константин Трошев, председател на дружеството. Тя съдържа архивни материали, документи и снимки, отнасящи се до живота и дейността на Антонин (Антон) Новак в България и по-специално във Варна.

Роден през 1860 г. в село Винорж, сега квартал на Прага, Новак завършва Земския овощарски институт в Троя. Работи в земеделско-цветарската станция в Троя и в Пилзен. По препоръка на Карел Шкорпил, младият чех е поканен от Великотърновската община за градинар-декоратор. Тази длъжност той заема три години. През 1895 г. също по препоръка

на братя Шкорпил, е назначен за управител на общинските градини в морския град. Новак създава градската градина в центъра на града, както и всички квартални градинки, озеленява булевардите „Сливница“, „Мария Луиза“, „Съборни“, „Македония“, „Братя Миладинови“. Той е създал и на парковете „Аспарухов вал“ и „Владислав Варненчик“. Най-голямата заслуга на Новак е изграждането на Морската градина във Варна, която той нарича Варненска приморска градина. Антонин Новак селекционира ценни растителни видове, характерни за различни райони на страната. От Средиземноморието пренася кактуси, кипариси, палми и др. Екзотични видове растения се доставят и от Китай и Азия. Антонин Новак умира във Варна през 1945. Днес в негова памет на централния вход на Морската градина е вградена паметна плоча, а през 1999 г. е издигнат негов паметник. ■

ХАНА РАЙНЕРОВА (19. 4. 1921, БЕНЕШОВ - 1. 6. 2007, ПРАГА)

През юни почина Хана Райнерова - една от най-добрите преводачки на българска литература. Целият ѝ съзнателен живот е свързан с България. Детството си прекарва в Русе, където през 70-те години на 19 век емигрира дядо ѝ Зигмунд Щайнер, началник на железопътните гари в Русе, Варна и Пловдив. Семейството се завръща в Чехия през 1932 г. През 1943-45 г. Райнерова е депортирана в концентрационните лагери в Терезин, Освиенцим, Фрайберг и Маутхаузен заедно със съпруга си, композитора Карел Райнер.

Хана Райнерова завършва гимназия в Храдец Кралове и славянска филология в Карловия университет със специалност „българистика“. През 1947 г. започва работа като преводач. Райнерова превежда българска поезия, проза, театрални представления и филми. На нея дължим преводите на чешки на такива големи имена в българската литература като Захари Стоянов, Димитър Талев, Дора Габе, Пейо Яворов, Йордан Радичков, Павел Вежинов, Антон Дончев, Емилиян Станев, Блага Димитрова, Георги Марков, Андрей Гуляшки и др. ■

ИЗЛОЖБА „РЕАЛНИ ПРОСТРАНСТВА“

АСЕН МИЛЧЕВ

На 17 септември в галерията на БКИ-Прага беше открита представителната изложба „Реални пространства“, която е селектирана от секция „Скулптура“ при СБХ. Експозицията включва творбите на 40 съвременни български скулптури и 20 художника.

Кураторът на изложбата е скулптурът Иван Чолаков. Едновременно се открояват авторите - Борислав Русинов, Спас Киричев, Леда Старчева, Стефан Стефанов, които се придържат към традиционните за скулптурата фигуративни решения и композиции на движение в пространството, както и другите, които се опират на статичната композиция като Димитър Сотиров, Илия Иванов, Георги Жеков. Отделено е специално внимание на голото тяло в творбите на Кирил Матеев, Радослав Симеонов, Димитър Рашков. Има и обемни миниатюрни композиции, които са своеобразен „пробив“ в пространството – дело на Милан Андреев, Петър Хаджиганев, Камен Танев, Илко Николчев, Емил

Бачийски, а така също и пластики, замислени като символ или знак - Иван Чолаков, Пенчо Добрев, Иван Русев, Валентин Господинов, Петко Генов, или предназначени за интимно място в интериора. Рисунките, подредени между пластиките, участват в непрестанен диалог с формите в пространството и се намесват в общата структура от обемни и плоски знаци и послания.

Посетителите на тази запомняща се изложба, организирана от БКИ-Прага, се почувстваха удовлетворени от срещата си с най-доброто от майсторите на българската пластика и рисунка. ■

